

STATENS BRANDINSPEKTION

Meddelanden

1956:2

Upptagning av hål i is (brandvakar) för erhållande av vatten för brandsläckningsändamål sker numera i allt större utsträckning medelst sprängning.

I syfte att i möjligaste mån förhindra olyckshändelser i samband med sprängning eller förvaring av sprängmedel, har statens brandinspektion, efter samråd med sprängämnesinspektionen, till brandkårens ledning utfärdat dessa anvisningar.

Stockholm i mars 1956

Ingvar Strömdahl
Riksbrandinspektör

Användande av sprängmedel för upptagande av hål i is (brandvakar).

1. Typ av sprängmedel och förvaringslåda.

Flertalet i handeln tillgängliga sprängmedel är användbara för sprängning av brandvakar. Ur säkerhetssynpunkt bör emellertid endast användas för ändamålet särskilt färdigställda sprängladdningar, vilka kan inköpas genom brandredskapsfirmorna.

Dylika laddningar ingå i en s k sprängsatslåda, vilken består av en av sprängämnesinspektionen godkänd typ av förvaringslåda

2.

med följande innehåll:

nitrolitladdningar eller motsvarande slag av sprängladdningar	4 st
elsprängkapslar	6 "
eltändanordning (generator)	1 "
elkabel	35 meter
isoleringsband	1 rulle
beskrivning och bruksanvisning	1 st

Endast låda och innehåll av denna typ (sprängämnesinspektionens godkännande nr 203) eller annan låda jämte innehåll, som kan komma att godkännas av sprängämnesinspektionen, bör användas.

Den till sprängsatslådan hörande bruksanvisningen skall, på tillfredsställande sätt skyddad mot vatten och mekanisk åverkan, finnas fastsatt på insidan av sprängsatslådans lock.

2. Anskaffning av sprängmedel.

Ansökan om tillstånd att inneha sprängmedel skall, innan inköp sker, av brandchefen ingivas till polismyndigheten på orten. Härvid skall för ändamålet avsedd blankett användas. Dylåda blanketter tillhandahålls av polismyndighet eller brandredskapsfirma.

3. Förvaring av sprängmedel.

Vintertid må sprängsatslåda förvaras på brandkärs utryckningsfordon även då fordonet står uppställt i garage, beläget i byggnad, där bostäder inryms.

Sommartid bör sprängsatslåda förvaras på sådan plats (förråd) att den icke kan åtkommas av obehörig. Förrådet kan utgöras av ett på betryggande sätt låst källarutrymme eller annat låsbart förvaringsutrymme, som med hänsyn till belägenhet och till vad däri för övrigt förvaras av brandchefen bedömes lämpligt.

Sprängsatslåda skall alltid, vare sig den förvaras på utryckningsfordon eller i förråd, vara låst medelst hänglås.

Sprängladdningar och elsprängkapslar i reserv förvaras i den förrådslokal i vilken den ordinarie sprängsatslådan sommartid förvaras. Reservmaterielen bör därvid antingen vara placerad i sprängsatslåda av godkänd typ eller i förpackning av det slag vari materielen levererats. Sprängladdningar och sprängkapslar få ej förvaras i en och samma förpackning utan skall hållas åtskilda.

Mängden sprängmedel och sprängkapslar i reserv bör ej överstiga innehållet i en sprängsatslåda.

4. Utbildning och övning.

Brandchefen är ansvarig för att honom underställd personal, som för brandkårens räkning kan komma att utföra sprängning eller handskas med sprängmedel, äger erforderlig utbildning härför. Övning i handhavandet av materielen bör därför äga rum.

Innan övning med sprängmedel påbörjas, skall riksförsäkringsanstaltens under punkt 7 angivna anvisningar mot kvitto utlämnas till var och en av de brandmän, som skall utbildas i sprängning.

5. Sprängladdningens effekt.

Var och en av de i sprängsatslådan ingående sprängladdningarna förmår genomså oca 0,5 meter kärnis och åstadkommer därvid ett hål med 600-700 mm diameter. Är isen tjockare än 0,5 meter, kan två laddningar, lagda på varandra, användas. Laddningen skall alltid placeras direkt på isen (snö bortskaffas). Om två laddningar begagnas, upphugges i isen ett hål med djup lika med ena laddningens höjd. I detta hål placeras den första laddningen upp- och nedvänd och utan sprängkapsel. Den andra laddningen stülles sedan ovanpå den första och förses på vanligt sätt med sprängkapsel.

6. Aptering och tändning.

Tändning sker elektriskt med användande av den till sprängsatslådan hörande generatorm. Den vid tändningen använda elkabeln skall rullas ut till ett avstånd av minst 20 meter från

4.

laddningen. Generatoren får ej anslutas till elkabeln, förrän denna rullats ut.

Inom ett avstånd av 20 meter från laddningen får ingen vistas, då sprängning utföres.

7. Gällande bestämmelser.

För inköp, handhavande och förvaring av sprängmedel gäller följande bestämmelser:

Förordning om explosiva varor den 10 juni 1949 (SFS nr 341/1949),
Arbeterskyddslagen den 3 januari 1949 (SFS nr 1/1949),
Arbeterskyddskungörelsen den 6 maj 1949 (SFS nr 208/1949),
Lagen om yrkesskadeförsäkring den 14 maj 1954 (SFS nr 243/1954),
Kommerskollegii författningssamling nr 8/1949, samt
Riksförsäkringsanstaltens "Anvisningar angående skydd mot yrkesfara vid sprängningsarbete", nr 3/1938.

Sistnämnda anvisningar (nr 3/1938) skall mot kvitto utlämnas till var och en, som har att utföra sprängning eller eljest handskas med sprängmedel. Denna anvisning kan beställas från Statens Reproduktionsanstalt, Stockholm 6 (kostnad 0:75 kr/st).

Enligt ordningsstadgan för rikets städer kan i vissa fall tillstånd att inom tätbebyggt område utföra sprängning erfordras. Kontakt i denna fråga bör tagas med ortens polismyndighet.

Brandchefen är ansvarig för att gällande säkerhetsföreskrifter beträffande förvaring och handhavande av sprängmedel följes.

8. Allmänt.

Utöver de under punkt 7 omnämnda föreskrifterna kan bland annat vissa av Nitroglycerin AB, Gyttorp, utgivna broschyrer beträffande handhavande av sprängmedel, tändmedel och tillbehör vara av värde. Dessa broschyrer tillhandahålls kostnadsfritt av Nitroglycerin AB, adress Gyttorp.

Statens Brandinspektion, Box 7097, Stockholm 7, telefon 23 23 30.

